

Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel és alkalmazása a páros Goldbach-sejtés bizonyítására

Dénes Tamás matematikus-kriptográfus
Email: tdenest@freemail.hu

Abstract

A dolgozatban bizonyított tétel szerint, minden $N \geq 4$ természetes számhoz létezik $m_N \geq 0$ természetes szám, hogy $p_{N-} = N - m_N$ és $p_{N+} = N + m_N$ prímszámok (Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel). E tétel közvetlen következményeként adódik a páros Goldbach-sejtés bizonyítása, amelyet így 275 év után Goldbach-tételnek nevezhetünk.

----- . -----

1. Tétel (Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel)

Minden $N \geq 4$ természetes számhoz létezik $m_N \geq 0$ természetes szám, hogy $p_{N-} = N - m_N$ és $p_{N+} = N + m_N$ prímszámok.

Az 1. tétel ekvivalens megfogalmazása:

Minden N természetes számhoz létezik $m_N \geq 0$ természetes szám, hogy N előáll a p_{N-} és p_{N+} prímszámok számtani közepeként, azaz

$$(s0) \quad N = \frac{p_{N-} + p_{N+}}{2}$$

BIZONYÍTÁS

$$N = 4 \Rightarrow m_N = 1 \Rightarrow p_{N-} = 4 - 1 = 3, \quad p_{N+} = 4 + 1 = 5$$

$$N = 5 \Rightarrow m_N = 2 \Rightarrow p_{N-} = 5 - 2 = 3, \quad p_{N+} = 5 + 2 = 7$$

Tehát a tétel $N=4$ és $N=5$ esetén igaz.

A [Dénes 2001]-ben bizonyított 1. tétel miatt, bármely $N \geq 6$ esetén az alábbiak valamelyike teljesül:

$$(s1) \quad p_{N-} = 6k - 1 \quad \text{és} \quad p_{N+} = 6r - 1 \quad (k=1,2,3,\dots), (r=1,2,3,\dots)$$

$$(s2) \quad p_{N-} = 6k - 1 \quad \text{és} \quad p_{N+} = 6r + 1 \quad (k=1,2,3,\dots), (r=1,2,3,\dots)$$

$$(s3) \quad p_{N-} = 6k + 1 \quad \text{és} \quad p_{N+} = 6r - 1 \quad (k=1,2,3,\dots), (r=1,2,3,\dots)$$

$$(s4) \quad p_{N-} = 6k + 1 \quad \text{és} \quad p_{N+} = 6r + 1 \quad (k=1,2,3,\dots), (r=1,2,3,\dots)$$

Az (s1)-(s4) összefüggésekből N -re és m_N -re a következőket kapjuk:

$$(s1) \Rightarrow p_{N-} = 6k - 1 = N - m_N \Rightarrow m_N = N - 6k + 1 \Rightarrow$$

$$(s5) \quad \Rightarrow p_{N+} = 6r - 1 = N + m_N - 6k + 1 \Rightarrow 0 = 2N - 6k - 6r + 2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow N = 3(k + r) - 1 \Rightarrow m_N = 3(r - k)$$

$$\begin{aligned}
 (s2) \Rightarrow p_{N-} &= 6k - 1 = N - m_N \Rightarrow m_N = N - 6k + 1 \Rightarrow \\
 (s6) \Rightarrow p_{N+} &= 6r + 1 = N + N - 6k + 1 \Rightarrow 0 = 2N - 6k - 6r \Rightarrow \\
 &\Rightarrow N = 3(k + r) \Rightarrow m_N = 3(r - k) + 1
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (s3) \Rightarrow p_{N-} &= 6k + 1 = N - m_N \Rightarrow m_N = N - 6k - 1 \Rightarrow \\
 (s7) \Rightarrow p_{N+} &= 6r - 1 = N + N - 6k - 1 \Rightarrow 0 = 2N - 6k - 6r \Rightarrow \\
 &\Rightarrow N = 3(k + r) \Rightarrow m_N = 3(r - k) - 1
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (s4) \Rightarrow p_{N-} &= 6k + 1 = N - m_N \Rightarrow m_N = N - 6k - 1 \Rightarrow \\
 (s8) \Rightarrow p_{N+} &= 6r + 1 = N + N - 6k - 1 \Rightarrow 0 = 2N - 6k - 6r - 2 \Rightarrow \\
 &\Rightarrow N = 3(k + r) + 1 \Rightarrow m_N = 3(r - k)
 \end{aligned}$$

Könnyen belátható, hogy (s5)-(s8) előállítja az $N=3u-1$, $N=3u$, $N=3u+1$ alakú természetes számokat. A kimaradt $N=3u-2$ és $N=3u+2$ alakok ezekre visszavezethetők az alábbi módon:

$$(s9) \quad N=3u-2=3u-2-1+1=3(u-1)+1, \text{ ami megfelel (s8)-nak, ha } k+r=u-1$$

$$(s10) \quad N=3u+2=3u+2+1-1=3(u+1)-1, \text{ ami megfelel (s5)-nek, ha } k+r=u+1$$

Tehát az (s5)-(s8) összefüggések előállítják az összes N természetes számot!

Továbbiakban bizonyítandó, hogy bármely N , illetve m_N esetén az (s5)-(s8) esetek valamelyikében van olyan p_{N-}, p_{N+} pár, hogy mindkettő prímszám. A fentiekre néhány példát mutat be az 1. Táblázat.

1. Táblázat

N			$k+r$	k	r	m_N	p_{N-}	p_{N+}
10	(s8)	$N=3(k+r)+1$	3	1	2	$3(r-k)=3$	$6k+1=7(\text{prím})$	$6r+1=13(\text{prím})$
15	(s6)	$N=3(k+r)$	5	1	4	$3(r-k)+1=10$	$6k-1=5(\text{prím})$	$6r+1=25=5 \times 5$ (nem prím)
			5	2	3	$3(r-k)+1=4$	$6k-1=11(\text{prím})$	$6r+1=19(\text{prím})$
15	(s7)	$N=3(k+r)$	5	1	4	$3(r-k)-1=8$	$6k+1=7(\text{prím})$	$6r-1=23(\text{prím})$
			5	2	3	$3(r-k)-1=2$	$6k+1=13(\text{prím})$	$6r-1=17(\text{prím})$
82	(s8)	$N=3(k+r)+1$	27	1	26	$3(r-k)=75$	$6k+1=7(\text{prím})$	$6r+1=157(\text{prím})$
99	(s6)	$N=3(k+r)$	33	1	32	$3(r-k)+1=94$	$6k-1=5(\text{prím})$	$6r+1=193(\text{prím})$
			33	2	31	$3(r-k)+1=88$	$6k-1=11(\text{prím})$	$6r+1=187=11 \times 17$ (nem prím)
			33	3	30	$3(r-k)+1=82$	$6k-1=17(\text{prím})$	$6r+1=181(\text{prím})$
100	(s8)	$N=3(k+r)+1$	33	3	30	$3(r-k)=81$	$6k+1=19(\text{prím})$	$6r+1=181(\text{prím})$
5.689	(s8)	$N=3(k+r)+1$	1.896	926	970	$3(r-k)=132$	$6k+1=5.557(\text{prím})$	$6r+1=5.821(\text{prím})$
				10	1.886	$3(r-k)=5.628$	$6k+1=61(\text{prím})$	$6r+1=11.317(\text{prím})$
8.956.732	(s8)	$N=3(k+r)+1$	2.985.577	1.492.761	1.492.816	$3(r-k)=165$	$6k+1=8.956.567$ (prím)	$6r+1=8.956.897$ (prím)

Bizonyítás folytatása (indirekt)

Mivel p_{N-} bármely N -nél kisebb prímszám lehet, ezért tegyük fel, hogy az (s5)-(s8) esetekben van olyan N , amelyre

$$(s11) \quad \forall m_N \langle N \Rightarrow p_{N-} = N - m_N \text{ (prím)} \Rightarrow p_{N+} = N + m_N = p_{N-} + 2m_N \text{ (nem prím)}$$

Ekkor a [Dénes 2001]-ben bizonyított 2. tétel miatt, p_{N+} -ra az alábbiak valamelyike teljesül:

$$(s12) \quad p_{N+} = 6r - 1 \quad \text{és} \quad r = 6uv + u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots)$$

$$(s13) \quad p_{N+} = 6r - 1 \quad \text{és} \quad r = 6uv - u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots)$$

$$(s14) \quad p_{N+} = 6r + 1 \quad \text{és} \quad r = 6uv + u + v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots)$$

$$(s15) \quad p_{N+} = 6r + 1 \quad \text{és} \quad r = 6uv - u - v \quad (u=1,2,3, \dots), (v=1,2,3, \dots)$$

(s11) és (s12) alapján adódik:

$$(s16) \quad \begin{aligned} p_{N+} = p_{N-} + 2m_N = 6(6uv + u - v) - 1 &\Rightarrow m_N = 3(6uv + u - v) - \frac{p_{N-} + 1}{2} \Rightarrow \\ \Rightarrow N = p_{N-} + m_N = p_{N-} + 3(6uv + u - v) - \frac{p_{N-} + 1}{2} &= \frac{p_{N-} + 6(6uv + u - v) - 1}{2} \end{aligned}$$

(s11) és (s13) alapján adódik:

$$(s17) \quad \begin{aligned} p_{N+} = p_{N-} + 2m_N = 6(6uv - u + v) - 1 &\Rightarrow m_N = 3(6uv - u + v) - \frac{p_{N-} + 1}{2} \Rightarrow \\ \Rightarrow N = p_{N-} + m_N = p_{N-} + 3(6uv - u + v) - \frac{p_{N-} + 1}{2} &= \frac{p_{N-} + 6(6uv - u + v) - 1}{2} \end{aligned}$$

(s11) és (s14) alapján adódik:

$$(s18) \quad \begin{aligned} p_{N+} = p_{N-} + 2m_N = 6(6uv + u + v) + 1 &\Rightarrow m_N = 3(6uv + u + v) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \Rightarrow \\ \Rightarrow N = p_{N-} + m_N = p_{N-} + 3(6uv + u + v) - \frac{p_{N-} - 1}{2} &= \frac{p_{N-} + 6(6uv + u + v) + 1}{2} \end{aligned}$$

(s11) és (s15) alapján adódik:

$$(s19) \quad \begin{aligned} p_{N+} = p_{N-} + 2m_N = 6(6uv - u - v) + 1 &\Rightarrow m_N = 3(6uv - u - v) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \Rightarrow \\ \Rightarrow N = p_{N-} + m_N = p_{N-} + 3(6uv - u - v) - \frac{p_{N-} - 1}{2} &= \frac{p_{N-} + 6(6uv - u - v) + 1}{2} \end{aligned}$$

Mivel az indirekt feltevés miatt az (s11) állításnak, az adott N esetén minden $m_N < N$ -re teljesülnie kell, ezért elegendő megmutatni, hogy *nincs olyan N* , amelyre az (s16)-(s19) egyenlőségek mindegyike teljesül. Ekkor ugyanis teljesülnie kell a következő (s20), (s22), (s23), (s25), (s26), (s27) egyenleteknek:

$$(s20) \quad N = \frac{{}^{(s16)} p_{N-} + 6(6uv + u - v) - 1}{{}^2} = \frac{{}^{(s17)} p_{N-} + 6(6uv - u + v) - 1}{{}^2} \Rightarrow u = v$$

Az $u=v$ eredményt behelyettesítve az (s16)-(s19) egyenletekbe, p_{N+} -ra a következőket kapjuk:

$$\begin{aligned}
 u = v & \stackrel{(s16),(s17)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3 \cdot 6u^2 - \frac{p_{N-} + 1}{2} \right) = p_{N-} + 36u^2 - p_{N-} - 1 = \\
 & = 36u^2 - 1 = (6u - 1)(6u + 1) \\
 (s21) \quad u = v & \stackrel{(s18)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3(6u^2 + 2u) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \right) = p_{N-} + 36u^2 + 12u - p_{N-} + 1 = \\
 & = 36u^2 + 12u + 1 = (6u + 1)^2 \\
 u = v & \stackrel{(s19)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3(6u^2 - 2u) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \right) = p_{N-} + 36u^2 - 12u - p_{N-} + 1 = \\
 & = 36u^2 - 12u + 1 = (6u - 1)^2
 \end{aligned}$$

(s21)-ből látható, hogy $u=v$ esetén p_{N+} soha sem prímszám, azaz teljesül az (s11) indirekt feltétel.

$$\begin{aligned}
 (s22) \quad N & = \frac{p_{N-} + 6(6uv + u - v) - 1}{2} \stackrel{(s18)}{=} \frac{p_{N-} + 6(6uv + u + v) + 1}{2} \Rightarrow \\
 & \Rightarrow 6(6uv + u - v - 6uv - u - v) = 2 \Rightarrow v = -\frac{1}{6}
 \end{aligned}$$

Az (s12)-(s15) feltételek szerint v természetes szám, így az (s22) eset nem állhat elő.

$$\begin{aligned}
 (s23) \quad N & = \frac{p_{N-} + 6(6uv + u - v) - 1}{2} \stackrel{(s19)}{=} \frac{p_{N-} + 6(6uv - u - v) + 1}{2} \Rightarrow \\
 & \Rightarrow 6(6uv + u - v - 6uv + u + v) = 2 \Rightarrow u = \frac{1}{6}
 \end{aligned}$$

Az $u = \frac{1}{6}$ eredményt behelyettesítve az (s16)-(s19) egyenletekbe, p_{N+} -ra a következőket kapjuk:

$$\begin{aligned}
 u = \frac{1}{6} & \stackrel{(s16),(s17)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3 \left(v + \frac{1}{6} - v \right) - \frac{p_{N-} + 1}{2} \right) = p_{N-} + 1 - p_{N-} - 1 = 0 \\
 (s24) \quad u = \frac{1}{6} & \stackrel{(s18)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3 \left(v + \frac{1}{6} + v \right) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \right) = p_{N-} + 12v + 1 - p_{N-} + 1 = \\
 & = 2(6v + 1) \\
 u = \frac{1}{6} & \stackrel{(s19)}{\Rightarrow} p_{N+} = p_{N-} + 2 \left(3 \left(v - \frac{1}{6} - v \right) - \frac{p_{N-} - 1}{2} \right) = p_{N-} - 1 - p_{N-} + 1 = 0
 \end{aligned}$$

Dénes Tamás matematikus-kriptográfus

Email: tdenest@freemail.hu

$$(s25) \quad N = \frac{p_{N-}^{(s17)} + 6(6uv - u + v) - 1}{2} \stackrel{(s18)}{=} \frac{p_{N-} + 6(6uv + u + v) + 1}{2} \Rightarrow$$
$$\Rightarrow 6(6uv - u + v - 6uv - u - v) = 2 \Rightarrow u = -\frac{1}{6}$$

Az (s12)-(s15) feltételek szerint u természetes szám, így az (s25) eset nem állhat elő.

$$(s26) \quad N = \frac{p_{N-}^{(s17)} + 6(6uv - u + v) - 1}{2} \stackrel{(s19)}{=} \frac{p_{N-} + 6(6uv - u - v) + 1}{2} \Rightarrow$$
$$\Rightarrow 6(6uv - u + v - 6uv + u + v) = 2 \Rightarrow v = \frac{1}{6}$$

Mivel u és v az (s12)-(s15) feltételekben szimmetrikus, így ez az eset az (s24)-beli eredményeket adja.

$$(s27) \quad N = \frac{p_{N-}^{(s18)} + 6(6uv + u + v) + 1}{2} \stackrel{(s19)}{=} \frac{p_{N-} + 6(6uv - u - v) + 1}{2} \Rightarrow u = -v$$

Az (s12)-(s15) feltételek szerint u és v természetes számok, azonban (s27) szerint az egyikük mindenképpen negatív, így ez az eset nem állhat elő.

Az (s22)-(s27) levezetésekéből világos, hogy adott N -re $u \neq v$ esetén nem minden m_N -re teljesül az (s11) indirekt feltétel, ami éppen a tétel állítását igazolja. Példaként lásd az 1. táblázat 7.-9. sorát az $N=99$ esetre.

Q.E.D.

Néhány példa a tétel illusztrálására

$$(s28) \quad N = 99 \quad r = 31 \stackrel{(s15)}{=} 6uv - u - v \Rightarrow u = 2 \quad v = 3$$

$$(s29) \quad N = 15 \quad r = 4 \stackrel{(s15)}{=} 6uv - u - v \Rightarrow u = v = 1$$

$$(s30) \quad p_{N+} = 6r + 1 \quad \wedge \quad r = 6uv + u + v \stackrel{(s14)}{=} \\ \text{Ha például } p_{N-} = 5 \wedge k = 1 \wedge r = 32 \text{ (lásd 1.táblázat 7.sor)} \Rightarrow$$

Ha $u=v$, akkor

$$(s31) \quad \stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 6u^2 + 2u = 32 \Rightarrow 3u^2 + u - 16 = 0 \Rightarrow u_{1,2} = \frac{-1 \pm \sqrt{1 + 4 \cdot 3 \cdot 16}}{6} = \frac{-1 \pm \sqrt{193}}{6}$$

Mivel u és v természetes számok, ez nem megoldás.

Ha $u \neq v$, akkor a következő esetek lehetségesek:

$$\begin{aligned}
 u = 1 \wedge v = 2 &\stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 15 \neq 32 \\
 u = 1 \wedge v = 3 &\stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 22 \neq 32 \\
 (s32) \quad u = 1 \wedge v = 4 &\stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 29 \neq 32 \\
 u = 1 \wedge v = 5 &\stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 36 \neq 32 \\
 u = 2 \wedge v = 3 &\stackrel{(s30)}{\Rightarrow} r = 41 \neq 32
 \end{aligned}$$

A Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel következménye a páros Goldbach-sejtés bizonyítása

A tétel (s0) megfogalmazásából következik, hogy minden $N \geq 4$ természetes számra és a $p_{N-} = N - m_N$, $p_{N+} = N + m_N$ prímekre igaz, hogy

$$(s33) \quad 2N = p_{N-} + p_{N+}$$

Azaz minden páros szám előáll két prímszám összegeként. Ezzel bizonyítottá vált **az erős (páros) Goldbach sejtés**, amelyet ezután **Goldbach-tételnek** nevezhetünk.¹

2. Táblázat (Példák a Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel és a Goldbach-tétel illusztrálására)

$2N$	N	m_N	$p_{N-} = N - m_N$	$p_{N+} = N + m_N$
8	4	1	3 =4-1	5 =4+1
10	5	0	5 =5-0	5 =5+0
20	10	3	7 =10-3	13 =10+3
30	15	2	13 =15-2	17 =15+2
32	16	3	13 =16-3	19 =16+3
100	50	3	47 =50-3	53 =50+3
112	56	3	53 =56-3	59 =56+3
202	101	0	101 =101-0	101 =101+0
1.000	500	9	491 =500-9	509 =500+9
10.000	5.000	81	4.919 =5.000-81	5.081 =5.000+81
100.000	50.000	123	49.877 =50.000-123	50.123 =50.000+123
1.000.000	500.000	57	499.943 =500.000-57	500.057 =500.000+57
8.000.000	4.000.000	237	3.999.763 =4.000.000-237	4.000.237 =4.000.000+237
10.000.000	5.000.000	87	4.999.913 =5.000.000-87	5.000.087 =5.000.000+87
30.800.000	15.400.000	237	15.399.763 =15.400.000-237	15.400.237 =15.400.000+237
30.971.720	15.485.860	3	15.485.857 =15.485.860-3	15.485.863 =15.485.860+3

¹ **Erős (páros) Goldbach-sejtés (1742):** Minden 2-nél nagyobb páros szám előáll két prímszám összegeként.

2. TÉTEL

Minden ikerprím pár kielégíti a Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tételt.

BIZONYÍTÁS

Legyenek p_1 és p_2 ikerprímek, ekkor

$$p_2 = p_1 + 2 \text{ és } N = p_1 + 1 \Rightarrow m_N = 1, \text{ így } p_{N-} = N - m_N = p_1, p_{N+} = N + m_N = p_2,$$

$$\text{tehát } N = \frac{p_{N-} + p_{N+}}{2}$$

Q.E.D.

Dénes-féle Ikerprím sejtés

A Dénes-féle Szimmetrikus prímszám tétel végtelen sok olyan N -re teljesül, ahol $m_N = 1$. Ez az állítás ekvivalens azzal, hogy végtelen sok ikerprím létezik.

----- . -----

Hivatkozások

[Dénes 2001] Dénes, Tamás: *Complementary prime-sieve*

Pure Mathematics and Applications, Vol.12 (2001), No. 2, pp. 197-207

http://www.titoktan.hu/raktar/e_vilagi_gondolatok/PUMA-CPS.pdf

http://www.titoktan.hu/raktar/e_vilagi_gondolatok/KomplementerPrimszita.pdf